

NOTAT

23. maj 2018

REKORDHØJ OPBAKNING TIL DANSK EU-MEDLEMSKAB

Kontakt:

Forskningschef, Catharina Sørensen

+45 21 54 88 21

cas@thinkeuropa.dk

RESUME Ifølge en ny måling fra Parlamentets Eurobarometer mener en rekordhøj andel på 76 pct. af danskerne, at EU er en "god ting". Det er den højeste andel, der er målt i Danmark, siden Eurobarometer i 1974 begyndte at stille spørgsmålet. Kun syv pct. angiver i den seneste måling, at EU er en "dårlig ting".

Der er også rekordmange danskere – 84 pct. – der oplever EU-medlemskabet som en fordel for Danmark – et spørgsmål, Eurobarometer har stillet siden 1983. 80 pct. af danskerne giver udtryk for, at deres stemme tæller i EU – det er det samme niveau som i efterårets måling og det højeste opbakningsniveau, der nogensinde er målt i Danmark ift. dette spørgsmål. Tallene slår utvetydigt fast, at opbakningen til det danske medlemskab af EU er høj og stabil.

Dansk euroskepsis har gennem årtier været suverænitetbaseret, og der er intet i målingen, der peger på, at denne skepsis skulle være blevet mindre udtalt. Tværtimod viser tallene, at danskerne stadig er blandt de befolkninger i EU-28, der bakker mindst op om at give mere magt til Europa-Parlamentet, der er en såkaldt overstatslig institution.

HOVEDKONKLUSIONER:

- Danskernes opbakning til medlemskabet af EU har aldrig været højere. 76 pct. mener, medlemskabet er en "god ting", mens blot 7 pct. ser det som en "dårlig ting". Det viser Europa-Parlamentets nye Eurobarometer-meningsmåling, der netop er offentliggjort.
- Det er den mest EU-positive måling, der er lavet siden Danmark kom med i EU-samarbejdet og otte procentpoint højere end det tidligere højdepunkt for EU-opbakningen i Danmark. Det var i 2007, hvor 68 pct. svarede "god ting" og 19 pct. "dårlig ting".
- Rekordmange danskere oplever også EU som en fordel for Danmark. 84 pct. ser EU som en "fordel", mod 8 pct. der ikke gør.
- Målingen slår fast, at danskernes opbakning til EU-medlemskabet er stabil og høj. Danskernes opbakning er høj både i absolutte tal og sammenlignet med gennemsnittet i EU-28.
- Generelt er opbakningen til EU stigende i medlemslandene. Dermed bekræfter målingen den trend, der startede i 2016 umiddelbart efter den britiske folkeafstemning om at træde ud af EU.
- Målingen bringer dog ingen ny viden om den del af EU-holdningerne, der handler om suveræniteten. I Danmark har suverænitetsbaseret skepsis traditionelt været stærk, og udslagsgivende for de danske folkeafstemninger.
- Indirekte antyder målingen, at dansk suverænitetsbaseret skepsis fortsat er høj. Til spørgsmålet om, hvorvidt det overnationale Europa-Parlaments rolle fremover bør styrkes, svarer danskerne nemlig langt mere skeptisk end gennemsnittet i EU.

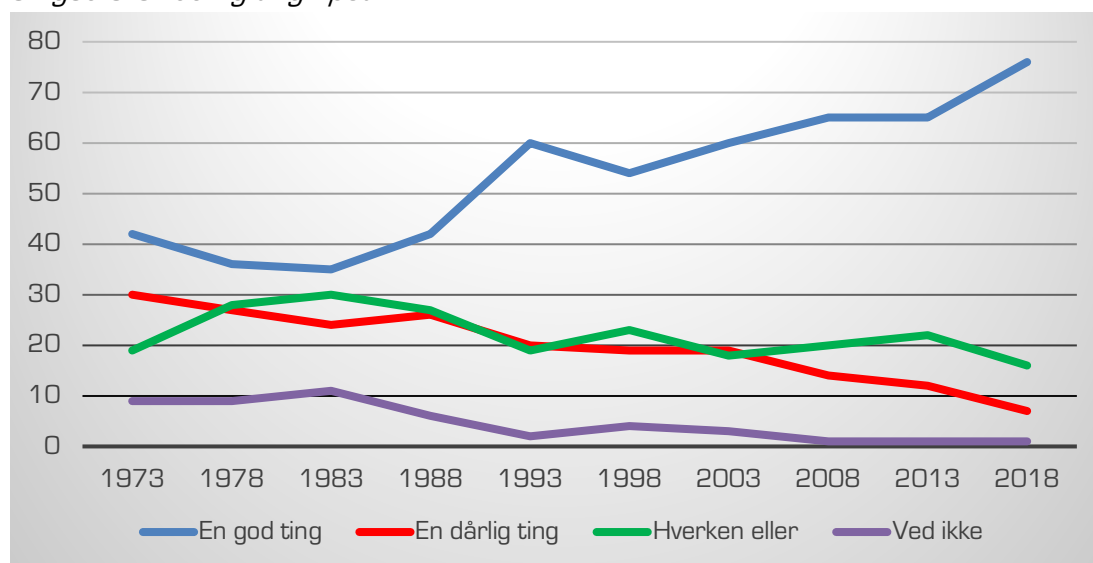
Europa-Parlamentet har netop offentliggjort sin store, halvårslige meningsmåling af europæernes holdninger til EU.¹ Maj-målingen kommer ét år før valget i 2019 og bekræfter, at en opadgående trend i opbakningen til EU, der startede rundt om i medlemslandene kort efter Storbritanniens beslutning om at melde sig ud i 2016, ser ud til at fortsætte. Europæernes samlede støtte til EU stiger på stort set alle indikatorer.

Stort dansk flertal: EU-medlemskab er en "god ting"

Den nye måling tegner et billede af den danske befolkning som særdeles positivt stemt over for EU-samarbejdet: Danskernes opbakning til at være medlem af EU har faktisk aldrig været højere.

Figur 1. Rekordhøj opbakning til dansk EU-medlemskab

Mener du, at dit lands medlemskab af EU er en god ting, en dårlig ting eller hverken en god eller dårlig ting? pct.

Kilde: Tænketanken EUROPA på baggrund af Eurobarometer Interactive Search System (til og med 2008). 2013 og 2018: Europa-Parlamentets Eurobarometer.

76 pct. svarer i den nye måling, at EU-medlemskab er en "god ting", mens syv pct. svarer en "dårlig ting". Det er otte procentpoint højere end det tidligere højdepunkt for EU-opbakningen i Danmark. Det var i 2007, hvor 68 pct. svarede "god ting" og 19 pct. "dårlig ting".

¹ Europa-Parlamentets Eurobarometer, Democracy on the move, 23. Maj 2018, <http://www.euro-parl.europa.eu/atyourservice/da/20180523PVL00117/Eurobarometer-2018-Democracy-on-the-Move>.

Eurobarometer har siden 1974 stillet spørgsmålet, om EU-medlemskabet ses som en "god ting", en "dårlig ting" eller "hverken en god ting eller en dårlig ting". Danskernes respons lå indtil slut 1980'erne stabilt på omkring 35 pct., der syntes medlemskab var en "god ting" og lige under 30 pct., der syntes, det var en "dårlig ting". I 1990'erne sker der en stærk stigning i opbakningen, måske inspireret af begivenhederne omkring Murens Fald i 1989. Den gennemsnitlige opbakning de næste to årtier kommer op på omkring 55 pct., mens modstanden sjældent når over 20 pct.² Med de seneste målinger fra Europa-Parlamentet ser opbakningen altså ud til at rykke endnu et skridt op.

Danskere: medlemskab er en fordel

Udover det grundlæggende spørgsmål om holdninger til medlemskab spørger Parlamentets måling også ind til borgernes oplevelse af EU's nytteværdi samt demokrati-niveau. Disse spørgsmål kan vise, om der er økonomisk eller demokrati-baseret euroskepsis i medlemslandene.³

Spørgsmålet om EU-nytte har været stillet siden 1983. Også her viser den nye måling den mest positive danske EU-respons nogensinde. 84 pct. af danskerne svarer, at EU-medlemskabet er en fordel for Danmark mod blot 8 pct., der svarer, at det ikke er en fordel. Det hidtil højeste niveau stammer tilbage fra 2007, hvor 78 pct. af danskerne oplevede EU-nytte, mod 15 pct., der ikke gjorde.⁴

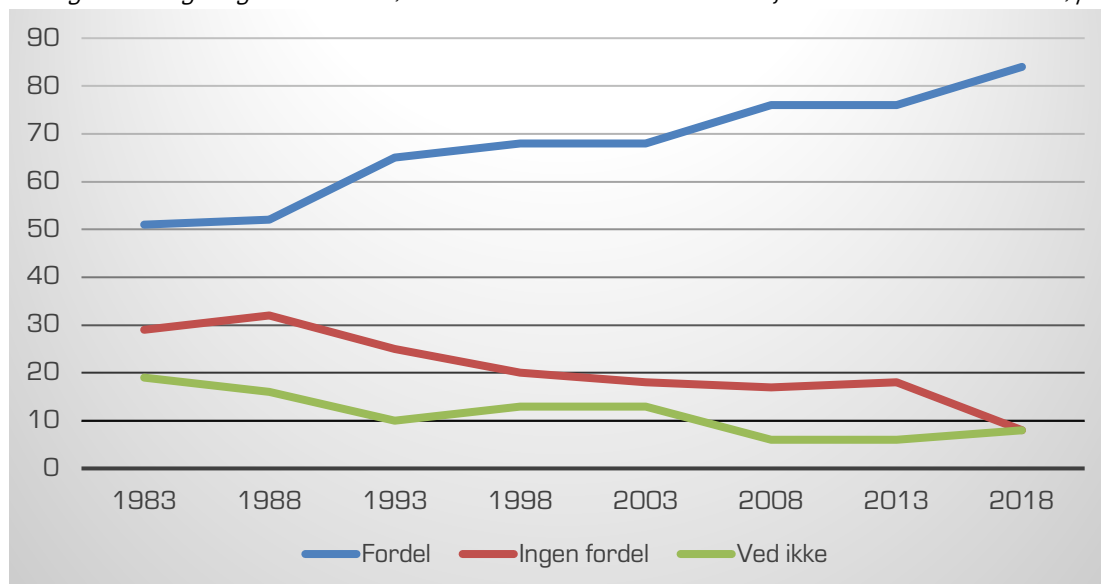
² Eurobarometer-målingerne blev oprindeligt foretaget for Europa-Kommissionen, men siden 2007 har Europa-Parlamentet foretaget sine egne målinger, og herunder "overtaget" spørgsmålene om holdninger til medlemskab, nytteværdi og demokratiniveau. For Europa-Parlamentets Eurobarometer-målinger se: <http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/en/20171016PVL00116/Eurobarometer>. For Europa-Kommissionens Eurobarometer-målinger, og herunder et link til det interaktive søgesystem, Eurobarometer Interactive Search System, hvor udviklingen over tid kan spores, se: <http://ec.europa.eu/comm-frontoffice/publicopinion/index.cfm/General/index>. Spørgsmålet om medlemskab lyder: Generally speaking, do you think that (your country's) membership of the EU is...?

³ For en analyse af euroskepsis, se Catharina Sørensen (2007): Euroscepticism. A Conceptual Analysis, Københavns Universitet.

⁴ Se Eurobarometer Interactive Search System (op-cit), spørgsmål: Taking everything into consideration, would you say that (your country) has on balance benefited or not from being a member of the European Union? For de seneste års målinger af dette spørgsmål, se Europa-Parlamentets Eurobarometer-sider (op-cit).

Figur 2: Flere danskere oplever EU som en fordel

Alt taget i betragtning mener du så, at Danmark har haft fordel eller ej af sit medlemskab af EU?, pct.

Kilde: Eurobarometer Interactive Search System (til og med 2008). 2013 og 2018: Europa-Parlamentets Eurobarometer.

Danskerne føler sig hørt i EU

Siden 2004 har Eurobarometer også undersøgt, om europæerne oplever, at deres stemme tæller i Bruxelles – et spørgsmål, der kan afspejle holdninger til EU's demokratiske niveau. I maj-målingen giver 80 pct. af danskerne udtryk for, at deres stemme tæller i EU – det er det samme niveau som i efterårets måling og det højeste opbakningsniveau, der nogensinde er målt i Danmark ift. dette spørgsmål.⁵ Det hidtil højeste niveau for danskernes følelse af at blive hørt er fra 2014, med 75 pct., der svarede ja til det, og 22 pct., der svarede nej.

De danske tal afspejler et højt niveau af EU-opbakning i absolutte tal, men ligger også højt sammenlignet med gennemsnittet blandt de 28 EU-landes befolkninger. Tallene fra maj-målingen viser, at der gennemsnitligt i EU er 60 pct., der synes, at medlemskab er en "god ting" og 12 pct., der mener, det er en "dårlig ting". 67 pct. oplever EU-nytte, mod 23 pct., der ikke gør. Og 48 pct. oplever, at deres stemme høres i EU, mod 46 pct., der ikke gør. Alle områder, hvor danskerne synes markant mere positive end EU-gennemsnittet.

⁵ Se Eurobarometer Interactive Search System (op-cit), spørgsmål: My voice counts in the European Union. For de seneste års målinger af dette spørgsmål, se Europa-Parlamentets Eurobarometer-sider (op-cit).

Suverænitetbaseret skepsis

Der ikke spørgsmål i målingen, der direkte går på den type euroskepsis, som handler om suverænitet. Det er ellers netop denne skepsistype, der er særlig stærk i Danmark, og som var udslagsgivende for de tre danske EU-folkeafstemninger, der er resulteret i et "nej".⁶

I en *exit poll* fra den seneste folkeafstemning om retsforbeholdet i 2015 svarede 68 pct. af dem, der havde stemt nej, at deres valg skyldtes en modvilje mod at afgive mere suverænitet til EU.⁷ Og som det fremgår af Tænketanken EUROPA's rapport "Suveræne Danmark", reduceres danskernes opbakning til EU-samarbejde inden for konkrete politikområder med omkring 20 procentpoint, alene ved at ordet "suverænitet" bringes i spil.⁸

Der er langt fra lighed mellem at mene, at EU medlemskabet er godt for Danmark, at EU bringer økonomisk nytte, og at EU er et demokratisk samarbejde, til at mene, at Danmark bør afgive mere magt til EU. I Danmark har stor opbakning til EU i årtier eksisteret i bedste velgående sammen med en stor skepsis mod tiltag, der opleves som suverænitetsafgivelse.

Danskernes rekordhøje opbakning til medlemskabet af EU er heller ikke ensbetydende med, at vi ønsker, at Europa-Parlamentet skal spille en meget stærkere rolle. Faktisk er danskerne blandt dem i EU, der mindst ønsker at styrke Parlamentet. Det ønsker 28 pct. af danskerne, mod 47 pct. i gennemsnit for hele EU.

Det kan skyldes, at danskerne frem for alt ønsker et EU, hvor det er de nationale ministre i Rådet, der bestemmer. Suverænitetbaseret euroskepsis rettes typisk mod de elementer ved EU-samarbejdet, der opleves som at gå for langt ind over den "danske måde at gøre tingene på". Det er en vurdering, der generelt foretages fra sag til sag, som når der er folkeafstemning, men den er ofte rettet mod EU's "overstatslige" eller "føderale" aspekter. På denne måde er folks holdninger til Europa-Parlamentet, som er en af samarbejdets overstatslige institutioner, et indirekte pejlemærke for suverænitetbaseret euroskepsis.

---

⁶ Dansk suverænitetbaseret euroskepsis gennemgås nærmere i rapporten "Suveræne Danmark. Danskernes fortællinger om EU og suverænitet", Tænketanken EUROPA, 2017, <http://thinkeuropa.dk/vaerdier/suveraene-danmark>.

⁷ Gallupmåling: Derfor stemte vi nej, Berlingske Tidende, 5. december, <https://www.b.dk/content/item/294433>.

⁸ Se Suveræne Danmark (op.cit).